

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.21.171/2019/6.
A tanács tagjai: . Puskás Péter a tanács elnöke
. Csesznok Judit Anna előadó bíró
. Kocsis Ottilia bíró

A felperes:
A felperes jogi képviselője: . Ilosvai Gábor ügyvéd

Az alperes:
Az alperes képviselője: Debreczi és Reiser Ügyvédi Iroda, ügyintéző:
Dr. Debreczi Géza ügyvéd

A per tárgya: letét

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Környéki Törvényszék
5.Pf.20.042/2019/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
örsi Járásbíróság
10.P.20.521/2018/8.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.
- Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek, 15 napon belül, 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.
- Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak, külön felhívásra, 570.000 (ötszázhetvenezer)

forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes, aki az alperes édesapja, 2011 áprilisáig bankszámlán tartotta a megtakarításait, amely bankszámlához hozzáférése volt az alperesnek is. A felperes 2011. április 7-e előtt a számlájáról - mivel azt feltételezte, hogy arról az alperes az engedélye és beleegyezése nélkül pénzüsszegeket vesz ki - a megtakarításait kivette és 5.700.000 forintot megőrzésre átadott a házi orvosának.
- [2] A felperes 2011. április 7-én élettársa sérelmére emberölés büntetettét követte el. A felperest 2012. július 19. napján a bíróság felmentette a bűncselekmény vádja alól és kényszergyógykezelését rendelte el. A felperes az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézetbe (továbbiakban: IMEI) került.
- [3] A házi orvos ezt követően már nem kívánt a pénz őrzéséről gondoskodni, erre figyelemmel az alperessel együtt meglátogatta a felperest az IMEI-ben és a felperes utasítására az 5.700.000 forintot az alperesnek átadta. Az alperes a pénzüsszeget bankszámlán helyezte el, majd a fiának ajándékozta.
- [4] A felperes 2013. június 19-én kézbesített levelében felszólította az alperest az 5.700.000 forint visszaadására, amelynek az alperes nem tett eleget.
- [5] A bíróság 2013. október 3-án a felperes kényszergyógykezelését megszüntette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperes keresetében az alperest 5.700.000 forint tőke és annak járulékai megfizetésére kérte kötelezni. Keresetét arra alapította, hogy a lánya a részére letétként átadott összeget felszólítás ellenére részére nem adta vissza.
- [7] Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy az 5.700.000 forintot a felperestől ajándékba kapta, amit továbbajándékozott a fiának.
- [8] Az alperes kártérítés megfizetése iránt viszontkeresetet terjesztett elő.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az ismételt hatályon kívül helyezést követően megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság 8-II. sorszámú végzésével az alperes viszontkeresetét érdemi vizsgálat nélkül hivatalból elutasította, majd részítéletében kötelezte az alperest a felperes javára 5.700.000 forint és járulékai megfizetésére.
- [10] Döntését azzal indokolta, hogy az alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem tudta bizonyítani, hogy a felperes részéről ajándékozás történt volna.

- [11] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság - figyelemmel a vizontkereset tárgyában hozott végzés jogerőre emelkedésére - az elsőfokú bíróság részítéletét a feljegyzett illetékre vonatkozó rendelkezések mellőzésével ítéletében helybenhagyta.
- [12] A fellebbezés kapcsán ítéletében kiemelte, hogy a peres felek közötti közeli hozzátartozói viszony és a felperesnek a pénzáadás időpontjában fennállt élethelyzete önmagában nem alkalmas annak a megállapítására, hogy a felperes az alperesnek kívánta ajándékozni a perben visszakövetelt összeget, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 203. § (2) bekezdésében felállított vélelem pedig kizárólag a fedezetelvonó szerződésekre vonatkozik. Az alperest a perben nem a saját tudattartalmának, hanem annak bizonyítása terhelte, hogy a felperes szándéka ajándékozásra irányult. Nem volt ezért annak ügydöntő jelentősége, hogy az alperes miként élte meg a pénzáadást és erről hogyan nyilatkozott a környezetében élőknek. Az alperes fellebbezésében hivatkozott feltételezések alapján az ajándékozás ténye nem állapítható meg, ehhez a pénzáadás megbeszélésénél jelen nem volt ifjabb R. I. tanúvallomása nem volt elegendő. Kifejtette, hogy ifjabb R. I. tanú nem tekinthető érdektelennek, mert érdekében állt az alperes pernyertessége, mivel mind a tanú, mind az alperes akként nyilatkozott, hogy az alperes a felperes által részére átadott pénzüsszeget neki ajándékozta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [13] A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben elsődlegesen - tartalma alapján - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte.
- [14] Megsértett jogszabályként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 206. § (1) bekezdésének a megsértését jelölte meg.
- [15] Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság jogszabálysértő módon állapította meg azt, hogy ifjabb R. I. tanú nem tekinthető érdektelen tanúnak az ügyben, illetve a bíróság olyan bizonyítási elvárásokat támasztott az alperessel szemben, amelyek szembe helyezkednek az életszerűség követelményével.
- [16] A tanúvallomás helytelen értékelésével összefüggésben arra hivatkozott, hogy a pénz helyettesíthető dolog, az a jelen per eredményétől függetlenül ifjabb R. I. tulajdonában marad, mert amennyiben az alperesnek a felperes részére visszafizetési kötelezettsége keletkezik, még akkor sem követelheti vissza az ajándékot. Érvelése szerint az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták azt az elvárást, hogy a tanúknak igazat kell mondania, ez az elvárás gyakorlatilag egy vélelmet állít fel a tanúvallomásának valóságtartalmára, azaz amennyiben nincs olyan bizonyíték, vagy körülmény, amely a tanúvallomás valótlanságát támasztaná alá, úgy annak valótlansága nem állapítható meg. A jelen perben ilyen körülmény nem merült fel.
- [17] Utalt arra is, hogy a másodfokú bíróság nem vette figyelembe - a jogerős ítéletben meg sem említette - az alperes 2015. június 4-én kelt, a Budapest Környéki Törvényszék részére megküldött fellebbezés kiegészítésében hivatkozott, a korábbi büntetőeljárásban a felperes elmeállapotát vizsgáló 128/2012. szakértői véleménynek a felperes személyes előadását rögzítő részét. A felperes az igazságügyi elmeszakértő előtt akként nyilatkozott a pénzzel kapcsolatban, hogy azt a lánya „oda teszi ahova akarja”. Ezen okirat az ügy egyéb részleteivel összhangban elegendő bizonyítékul

szolgál a felperes ajándékozási szándékának az alátámasztására. Erre tekintettel a bizonyítékok mérlegelése kirívóan okszerűtlen.

- [18] Kifejtette továbbá, hogy a fentiek mellett ellentmondásos volt a felperes személyes meghallgatásán rögzített nyilatkozata is. Ha korábban az volt a felperes szándéka a pénzkivétellel, hogy biztonságba helyezze az összeget az alperes elől, akkor miért adta azt az alperesnek. A felperest tehát a pénz átadásakor az ajándékozás szándéka vezérelte, az, hogy később meggondolta magát az ügy szempontjából irreleváns.
- [19] A perben a maguk összességében értékelendő körülmények és bizonyítékok, így az hogy a felperes, az alperes és ifjabb R. I. közeli hozzátartozók, a felperes az IMEI-ben meghatározatlan ideig volt köteles tartózkodni, így pedig a jövőre nézve semmilyen bizonyossággal nem rendelkezhetett, a felperes többek között az alperes férje sérelmére is bűncselekményt követett el, továbbá házának felgyújtásával az alperes részére is nagy összegű kárt okozott, valamint, hogy a felperes nem tudott magyarázattal szolgálni arra, hogy ha leánya elől akarta biztonságba helyezni a pénzt, akkor miért a lánya őrzésébe adta, továbbá ifjabb R. I. tanúvallomása és a felperes hivatkozott szakvéleményben rögzített nyilatkozata együttesen értékelve, ifjabb R. I. vallomásának valóságtartalmát támasztották alá, megerősítették.
- [20] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását annak helyes indokai alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [21] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [22] A Kúria a jogerős ítéletet a rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy ebben a körben az eljáró bíróságok a tényállást az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárták, azt helyesen állapították meg és helyesek a másodfokú bíróság által abból levont jogi következtetések is.
- [23] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a bizonyítékok okszerűtlen, ellentmondásos mérlegelését állította, eljárásjogi jogszabálysértésként a rPp. 206. § (1) bekezdésének sérelmét megjelölve. Erre tekintettel a Kúria kizárólag ezt vizsgálhatta és az alábbiakra mutat rá:
- [24] A bírói mérlegelés felülvizsgálati kérelemmel való támadhatóságáról a Kúria már több határozatában is állást foglalt, rögzítve azt, hogy a felülvizsgálati eljárásban, mint rendkívüli perorvoslati eljárásban a bíróság mérlegelésébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, felülmérlegelésre csak kivételesen kerülhet sor. Megalapozhatja az erre alapított felülvizsgálati kérelmet a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelése (BH1994. 196.), az ha a bíróság által megállapított tényállás iratellenes, hiányos vagy logikai ellentmondásokat tartalmaz (BH1994. 85., BH1993. 768.), a következtetés pedig akkor nyilvánvalóan okszerűtlen, amikor a bizonyítékokból csak a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (BH2013. 119. II.). A Kúria megítélése szerint a jogerős ítélet ilyen hibában nem szenved.

- [25] A rPp. 164. § (1) bekezdése alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. A felperes a perben a követelését letét visszakövetelése címén érvényesítette, így a perben a rPtk. 462. § (1) bekezdése és 466. § (1) bekezdése értelmében azt kellett bizonyítania, hogy az 5.700.000 forintot az alperesnek átadta, majd annak visszaadásra felszólította. Azt, hogy a felperes által a keresetben követelt pénzüsszeg az alperes részére átadásra került maga az alperes is elismerte, de a perben kihallgatott háziorvos tanúvallomása is alátámasztotta és a visszaadásra való felszólítás, annak alperessel való közlése sem volt vitatott.
- [26] Az alperes a perben kizárólag arra hivatkozott, hogy a részére átadott pénzüsszeget a felperesnek azért nem kellett visszaadnia, mert azt a felperes neki ajándékozta. Az alperes ezen állítására figyelemmel jogszabálysértés nélkül állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a perben az alperest terhelte a rPp. 164. § (1) bekezdése alapján a rPtk. 579. § (1) bekezdése szerinti ajándékozási szerződés létrejöttének, azaz az ajándékozás törvényi tényállási elemei fennállásának a bizonyítása. A rPtk. 205. § (1) bekezdése szerint a szerződés létrejöttéhez a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezése szükséges, ennek hiányában a szerződés nem jön létre. Az alperes perbeli védekezése tehát csak akkor vezethetett eredményre, ha sikerrel bizonyította, hogy mind ő, mind pedig a felperes szándéka a pénz alperes részére való átadásakor ajándékozási szerződés megkötésére irányult. Helytállóan mutatott rá erre tekintettel a másodfokú bíróság, hogy az alperesnek a perben a felperes ajándékozási szándékát is bizonyítania kellett, így önmagában annak nem volt ügydöntő jelentősége, hogy az alperes miként élte meg a pénzáradást és erről hogyan nyilatkozott a környezetében élőknek. Egyetértett a másodfokú bírósággal a Kúria abban is, hogy a felperes ajándékozási szándéka fennállásának a bizonyítására a pénzáradásnál jelen nem lévő, az alperes, illetve fia ismeretségi körébe tartozó, a pénzáradásról közvetett módon, kizárólag az alperes, illetve a fia elmondásából tudomással bíró tanúk vallomásai nem voltak alkalmasak.
- [27] Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság azt is, hogy ifjabb R. I. tanú érdektelennek nem tekinthető, a jogerős ítéletben e körben kifejtett indokokat a Kúria maradéktalanul osztotta. A felperes által átadott pénzüsszeg tanú részére való ajándékozása ugyanis - figyelemmel a rPtk. 582. § (1) bekezdésében szabályozott ajándék visszakövetelésének a lehetőségére - a tanút érdekeltté tette az alperes pernyertességében, így nem volt elfogulatlanak tekinthető, vallomása bizonyítékként nem volt figyelembe vehető. A pénz átadásakor jelen lévő érdektelen háziorvos tanú vallomása pedig az alperes ajándékozásra tett tényelődását nem támasztotta alá.
- [28] A felek közötti közeli hozzátartozói viszony, a pénz 2011. áprilisában történt bankszámláról való felvételének és a háziorvos részére való átadásának célja, a felperes által az alperes férje sérelmére elkövetett bűncselekmény és az alperes ingatlanában történt károkozás, az ezekből levont feltételezések, nem voltak alkalmasak a felperes hónapokkal később fennálló szándékának a bizonyítására. Miután a pénzt korábban letétként őrző háziorvos a letéti őrzést nem vállalta és a felperes IMEI-ben való tartózkodása alatt nyilvánvalóan a készpénzt magánál tartani, bankszámlán elhelyezni nem tudta, nem volt életszerűtlen, hogy azt az őt rendszeresen látogató, ebben az

időszakban vele jó kapcsolatot ápoló leánya őrizetébe adta. A felperes személyes meghallgatása ebben a körben - ellentétben az alperes állításával - ellentmondást nem tartalmazott, mert a felperes következetesen tagadta az ajándékozás tényét.

- [29] A felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet, ami csak olyan kérdésben támadható a felülvizsgálati kérelemmel, amely a másodfokú bíróság eljárásának is tárgya volt [BH2017. 232. II.]. Az iratokból megállapíthatóan az alperes által a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott szakvélemény, illetve a felperes abban rögzített nyilatkozata értékelésére az elsőfokú bíróság sem tért ki részítéletében, a felperes azonban a fellebbezésében nem hivatkozott ennek hiányára, így arról a másodfokú bíróság nem is foglalhatott állást. Mindebből következően a jogerős ítélet ezen okból nem sértheti a rPp. 206 § (1) bekezdését figyelemmel arra is, hogy a másodfokú bíróság nem a 8.P.22.074/2013/14. számú ítélet elleni fellebbezést bírálta el. Mindezek alapján helyes az a jogerős ítéleti következtetés, hogy az alperes a rPp. 164. § (1) bekezdése alapján fennálló kötelezettsége ellenére nem tudta bizonyítani, hogy a felek között ajándékozási szerződés jött létre.
- [30] A fentiekre tekintettel az eljáró bíróságok az érdemi döntéshez szükséges bizonyítást lefolytatták, a másodfokú bíróság a releváns bizonyítékokat megfelelően értékelte, a jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése a rPp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően történt. A megállapított tényállás és az abból levont jogerős ítéleti döntés összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken alapul. A perben rendelkezésre álló bizonyítékokból a Kúria megítélése alapján is a jogerős ítélet szerinti következtetésre lehetett jutni, a jogerős ítélet eljárásjogi okokból nem jogszabálysértő.
- [31] Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, mert az megfelelt a felülvizsgálat tárgyává tett jogszabálynak.

Záró rész

- [32] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a rPp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperesnek, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdése szerint megállapított és a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló, a 4/A. § alapján áfával növelt ügyvédi munkadíjat tartalmazó felülvizsgálati eljárási költséget.
- [33] A Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó, a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest az illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték állam javára való megfizetésére.
- [34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020 (III.31.) Kormányrendelet 29. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [35] Az ítélettel szemben a rPp. 271. (1) bekezdés e) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2020. július 14.

dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Csesznok Judit Anna s.k. előadó bíró, dr. Kocsis Ottilia s.k.
bíró